

การศึกษามิติการท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงในสังคมไทย

A Study of Solo Lady's Travel Perspective in Thai Society

อัจฉรา ทิวะสิงห์¹ สิริพร ทิวะสิงห์² สุรพร อ่อนพุทธา³

(Received: October 8, 2020; Revised: March 1, 2021; Accepted: March 10, 2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม ปัจจัยจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงไทย ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้หญิงไทยที่เคยเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังอย่างน้อยหนึ่งครั้ง จำนวน 16 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็นเป็นการอ้างอิงต่อเนื่องปากต่อปาก เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับนักท่องเที่ยว ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบเชิงบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า ผู้หญิงไทยมีการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์คือเพื่อต้องการเปิดประสบการณ์ใหม่ ๆ เปรียบเสมือนเป็นการท้าทายความสามารถของตนเอง นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์คือเพื่อที่จะมองหาแรงบันดาลใจสำหรับตนเอง ซึ่งจุดหมายปลายทางที่เดินทางไปนั้นเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยและการเดินทางเข้าถึงได้อย่างสะดวก ด้านการวิเคราะห์เกี่ยวกับแรงจูงใจนั้น พบว่า ปัจจัยจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็น 5 มิติ คือ 1) มิติด้านสังคม 2) มิติด้านการเมือง 3) มิติด้านวัฒนธรรม 4) มิติด้านเศรษฐกิจ และ 5) มิติด้านสารสนเทศ ในขณะที่ปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงไทยนั้นส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับกังวลเรื่องความปลอดภัย ความไม่สะดวกสบายในการคมนาคม ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย และปัญหาส่วนตัว แต่ไม่กระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวเพียงแต่ต้องระวังให้มากขึ้น นอกจากนี้ผลของการศึกษาสามารถนำมาสร้างเป็นแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวและเป็นข้อมูลในการวางแผนเส้นทางนำเที่ยวสำหรับผู้หญิงที่เดินทางท่องเที่ยวคนเดียว

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวคนเดียว, พฤติกรรมนักท่องเที่ยว, นักท่องเที่ยวหญิง

¹ สาขาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ สาขาการบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Abstract

This study had objectives to study solo-lady tourist's travelling behavior, travelling motivation and problems and obstacles in solo travelling of lady tourists. Qualitative based research approach was employed in this study. Samples were of 16 lady tourists who have ever had at least one solo travel in their life. Sampling method was snowball sampling technique. Research tool was semi-structured interview questionnaire. In-depth interview was selected for data collection. Content analysis was used for data analysis and study result was reported descriptively.

The study result indicated that Thai lady tourists had solo travelling to both domestics and international routes by having the objectives to learn new opportunities challenging their ability as well as to find their inspiration for themselves. The travelled destinations with life safety and conveniently accessible places are mostly selected. In terms of travelling motivation analysis, the results were divided into 5 perspectives: social, political, cultural, economic, and information-technological perspectives. In the meantime, analysis towards problems and obstacles in solo travelling of lady tourists concerned life safety, travelling convenience, travelling expenses and personal issues. However, these issues did not strongly affect solo-travelling decision; these just remind solo-lady tourists to be more aware. As a result, the study can be implemented as a guideline for tourism development and database for creating solo journey guideline for Thai solo-lady tourists.

Keywords: solo travel, tourist behavior, lady tourist

1. บทนำ

ในยุคปัจจุบันการเดินทางท่องเที่ยวมีความสะดวกมากขึ้น เนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงสารสนเทศทางการท่องเที่ยวที่มีบริการอย่างครอบคลุม จะเห็นได้จากสถิติการท่องเที่ยวในภาพรวมทั่วโลกตลอดปี พ.ศ. 2558 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่ที่ 1,184 ล้านคน ถือว่ามากที่สุดเป็นประวัติการณ์ และมีความเป็นไปได้สูงที่จำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นเป็น 1,400 ล้านคน ภายในปี พ.ศ. 2563 (เดลินิวส์, 2559) โดย ทริปแอดไวเซอร์ ซึ่งถือว่าเป็นเว็บไซต์ท่องเที่ยวรายใหญ่ ได้รายงานผลการสำรวจในหัวข้อ “ผู้หญิงและการท่องเที่ยวโลก 1” ซึ่งเป็นการสำรวจครั้งแรกในกลุ่มผู้หญิง จำนวน 600 ราย ในสิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย และอินโดนีเซีย ผลการสำรวจพบว่าผู้หญิงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เปิดรับการเดินทางตามลำพัง โดยร้อยละ 36 ของกลุ่มตัวอย่างเคยเดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง และร้อยละ 80 มีความเห็นว่าสามารถทำอะไรก็ได้ตามต้องการโดยไม่ต้องกังวลถึงคนอื่นมาเป็นเหตุผลหลักในการเดินทางโดยไม่มีเพื่อนหรือครอบครัว (ไทยรัฐ, 2557)

ปัจจุบันนี้ผู้หญิงมีอิสระในการใช้ชีวิต แต่งงานช้า และที่ยังครองตัวเป็น โสดหรือไม่แต่งงานเลย (Non-Marriage) มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน (ทิพวรรณ ศิริสัมพันธ์, สิริรัฐ หนูสี และณัฐชนัน จูติพันธ์รังสฤต, 2562) ทำให้แนวโน้มผู้หญิงเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองเพียงลำพังมากขึ้น โดยผู้หญิงร้อยละ 94 ตัดสินใจซื้อแพ็คเกจท่องเที่ยว (Silverstein & Sayre 2009) ซึ่งการสำรวจจากนักท่องเที่ยวหญิงกว่า 9,181 คนจากทั่วโลก พบว่า กว่าร้อยละ 74 วางแผนที่จะเดินทางคนเดียวในปี 2015 (TripAdvisor, 2015) ในอนาคตตลาดท่องเที่ยวของผู้หญิงจะมีมูลค่ามากถึง 19 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี และได้กลายเป็นกลุ่มเป้าหมายอันดับหนึ่งของธุรกิจท่องเที่ยวไปแล้ว (กองบรรณาธิการ, 2558) สำนักงานสถิติแห่งชาติได้รายงานผลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนไทยช่วงปี 2550-2558 พบว่าทุกวันนี้สังคมไทยมีผู้ใช้ชีวิตแบบตัวคนเดียวมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อปี พ.ศ.2550 ทั่วประเทศมีผู้ใช้ชีวิตแบบตัวคนเดียวประมาณ 2 ล้านคน และเพิ่มขึ้นอย่างมากเป็น 3.8 ล้านคนในปี พ.ศ.2558 โดยผู้หญิงตัวคนเดียวมีมากกว่าผู้ชายตัวคนเดียว กล่าวคือ ผู้หญิงตัวคนเดียวมีอยู่ทั้งสิ้นประมาณ 2 ล้านคน ขณะที่ผู้ชายตัวคนเดียวมีอยู่ประมาณ 1.8 ล้านคน (ไทยรัฐ, 2559) อีกทั้งจากการสำรวจของ Booking.com เผยถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในปี พ.ศ. 2560 มีแนวโน้มความต้องการ ที่นิยมเดินทางคนเดียวมากขึ้น (ร้อยละ 62) ด้วยความรู้สึกเป็นอิสระและการผจญภัยที่น่าตื่นเต้น ส่วนใหญ่เดินทางแบบขับรถเที่ยวเอง (Road Trip) และท่องเที่ยวชมเมือง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การผจญภัยเชิงจิตวิญญาณเพื่อค้นหาตัวตนและความเชื่อ และทริปปิจิตอาสา การใช้โซเชียลมีเดียในการตัดสินใจเลือก จุดหมายปลายทางรวมทั้งมีการบันทึกความทรงจำผ่านทางโซเชียลมีเดียเพื่อสร้างความต้องการเดินทางสำหรับคนรุ่นอายุระหว่าง 18-34 ปี ไปยังสถานที่ต่างๆ ที่คนอื่นได้เดินทางไปสัมผัส (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) อีกทั้งรองประธานทริป แอดไวเซอร์เอเชียแปซิฟิก ได้กล่าวว่า ผู้หญิงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการเปิดรับมากขึ้นต่อผลเชิงบวกของการท่องเที่ยวตามลำพังหรือกับผู้หญิงคนอื่นๆ และการเพิ่มขึ้นของนักเดินทางเพศหญิงไม่ว่าจะเป็นเพื่อธุรกิจหรือท่องเที่ยวนี้ ทำให้เห็นได้ชัดว่า ไม่ควรเพิกเฉยต่อตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่วัยนี้ต่อไป (ไทยรัฐ, 2557)

ดังนั้น จากแนวโน้มทางสถิติที่กล่าวมานั้นหากได้ศึกษาพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของผู้หญิงที่มีความประสงค์เดินทางตามลำพังซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ คาดว่าจะเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูงและมีอัตราการขยายตัว

ทางการตลาดสูง จะทำให้สามารถวางแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับและตอบสนองกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้หญิงที่เดินทางคนเดียวได้ ทั้งในเรื่องความคาดหวัง ความต้องการ หรือสิ่งที่ควรพัฒนาเพื่อให้การท่องเที่ยวในประเทศไทยมีประสิทธิภาพและมีศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยข้อจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทย
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทย

3. การดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้หญิงไทย ไม่จำกัดอายุ ที่เคยเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังอย่างน้อยหนึ่งครั้ง โดยไม่ขึ้นกับสถานภาพ (โสด สมรส หย่าร้าง) ทั้งสิ้นจำนวน 16 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling Method) แบบการอ้างอิงต่อเนื่องปากต่อปาก หรือ Snowball Sampling Technique ดังตาราง

คนที่	อายุ (ปี)	อาชีพ
1	39	รับจ้างทั่วไป
2	46	รับราชการ
3	35	พนักงานมหาวิทยาลัย
4	45	พนักงานมหาวิทยาลัย
5	26	รับจ้างอิสระ
6	40	พนักงานราชการ
7	42	ธุรกิจส่วนตัว
8	31	รับราชการ
9	32	พนักงานบริษัทเอกชน
10	41	พนักงานมหาวิทยาลัย
11	31	อื่น ๆ
12	36	พนักงานรัฐวิสาหกิจ
13	29	พนักงานบริษัทเอกชน
14	22	นักศึกษา
15	31	พนักงานรัฐวิสาหกิจ
16	28	พนักงานมหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยว เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ซึ่งประกอบไปด้วยชุดคำถามทั้งหมด 8 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 มิติด้านตัวบุคคล

ส่วนที่ 2 มิติด้านสังคม

ส่วนที่ 3 มิติด้านการเมือง

ส่วนที่ 4 มิติด้านวัฒนธรรม

ส่วนที่ 5 มิติด้านเศรษฐกิจ

ส่วนที่ 6 มิติด้านสารสนเทศ

ส่วนที่ 7 ปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว

ส่วนที่ 8 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้หญิงในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว

ลักษณะข้อคำถามในการสัมภาษณ์

เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถทำการสัมภาษณ์ได้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงจะต้องมีการกำหนดลักษณะข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 มิติด้านตัวบุคคล เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับการสัมภาษณ์ ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ (โสด สมรส หย่าร้าง) เริ่มไปท่องเที่ยวคนเดียวเมื่ออายุเท่าใด ปลายทางในการเดินทางครั้งแรกคือสถานที่ใด ภายในประเทศหรือต่างประเทศ มีระยะทางห่างจากบ้านเท่าใด เหตุผลหรือแรงบันดาลใจในการไปท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการไปท่องเที่ยว บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเดินทางท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 มิติด้านสังคม ข้อคำถามจะเกี่ยวกับมิติด้านสังคมว่ามีส่วนต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของผู้รับการสัมภาษณ์หรือไม่อย่างไร เช่น ข้อกำหนดทางศาสนา ความเคร่งครัดเรื่องการแต่งกาย การคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ภาษา ความแตกต่างทางด้านสีผิว ความยอมรับเสรีและอิสระของผู้หญิง การรับการยกย่องหรือจัดอันดับในด้านต่างๆ ประวัติศาสตร์ ความสะดวกในการเดินทางหรือการคมนาคม กิจกรรมที่สามารถทำได้ ณ แหล่งท่องเที่ยววันนั้น วันหยุดยาวประจำปี และโรคระบาด

ส่วนที่ 3 มิติด้านการเมือง ข้อคำถามจะเกี่ยวกับมิติด้านการเมืองว่ามีส่วนต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของผู้รับการสัมภาษณ์หรือไม่อย่างไร เช่น การคำนึงถึงความขัดแย้งทางการเมืองของแหล่งท่องเที่ยววันนั้น สถานการณ์ความรุนแรงทางการเมือง ความคิดทางการเมืองส่วนตัวกับการเมืองของแหล่งท่องเที่ยววันนั้น

ส่วนที่ 4 มิติด้านวัฒนธรรม ข้อคำถามจะเกี่ยวกับมิติด้านวัฒนธรรมว่ามีส่วนต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของผู้รับการสัมภาษณ์หรือไม่อย่างไร เช่น ความแตกต่างด้านวัฒนธรรม ความแตกต่างทางด้านความเป็นอยู่ ข้อห้าม Do and Don't

ส่วนที่ 5 มิติด้านเศรษฐกิจ ข้อคำถามจะเกี่ยวกับมิติด้านเศรษฐกิจว่ามีส่วนต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของผู้รับการสัมภาษณ์หรือไม่อย่างไร เช่น ค่าครองชีพของแหล่งท่องเที่ยว งบประมาณที่ใช้ในการท่องเที่ยว

ลักษณะการใช้เงินในการท่องเที่ยว (กิจกรรมที่ต้องใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยว เช่น การขึ้นบอลดูน การล่องแพ ที่พัก อาหาร ของที่ระลึก ค่าธรรมเนียมในการเข้าใช้/เข้าชม เป็นต้น)

ส่วนที่ 6 มิติด้านสารสนเทศ ข้อคำถามจะเกี่ยวกับมิติด้านสารสนเทศที่มีส่วนต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของผู้รับการสัมภาษณ์หรือไม่อย่างไร เช่น ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนท่องเที่ยว (อาทิ อัตราการแลกเปลี่ยนพหุการณ์อากาศ การคมนาคม) แหล่งสารสนเทศที่ใช้ ระยะเวลาในการวางแผนการท่องเที่ยว สารสนเทศที่ใช้ประกอบในการเลือกที่พัก

ส่วนที่ 7 ปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว ข้อคำถามจะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว

ส่วนที่ 8 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้หญิงในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว เป็นคำถามสำหรับเพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะผู้หญิงในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว หรือกรณีมีคำแนะนำอย่างไรเพิ่มเติมในการเตรียมตัวเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว

วิธีการเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบตัวต่อตัว สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ และการใช้ VDO Conference ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางท่านอยู่ค่อนข้างไกล ผู้วิจัยไม่สะดวกในการเดินทางไปพบผู้ถูกสัมภาษณ์ได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับและนำเสนอผลการศึกษารูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา

4. ผลการวิจัย

4.1 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทย

4.1.1 ประสบการณ์การท่องเที่ยวคนเดียวครั้งแรก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเดินทางท่องเที่ยวครั้งแรกภายในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นจังหวัดเลย ชุมพร กระบี่ เชียงใหม่ สระแก้ว พระนครศรีอยุธยา และกรุงเทพมหานคร เหตุผลสำคัญในการเลือกจังหวัดที่ท่องเที่ยวครั้งแรกคนเดียว คือ เป็นจุดหมายปลายทางที่สามารถเดินทางได้สะดวก ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางด้วยรถส่วนบุคคลหรือขนส่งมวลชน รองลงมาคือเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับภูมิลำเนา นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลายคนเดินทางไปยังต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ตุรกี และอังกฤษ ด้วยเหตุผลที่เดินทางได้สะดวก มีความปลอดภัย ซึ่งช่วงอายุที่เริ่มออกเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวครั้งแรกของผู้หญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 19-41 ปี

เหตุผลของการตัดสินใจท่องเที่ยวคนเดียวครั้งแรกของผู้หญิง ส่วนใหญ่จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน พบว่า มีความต้องการเดินทางลำพัง เพื่อศึกษาเรื่องราวใหม่ๆ ผู้คนใหม่ๆ เปิดประสบการณ์ใหม่ จากการเรียนรู้ผู้คน สถานที่ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตาม

คิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 และ 5 มีความแตกต่างกันไป กล่าวคือ การตัดสินใจท่องเที่ยวคนเดียวครั้งแรก เนื่องจากรู้สึกผิดหวังในเรื่องความรัก จึงทำให้ต้องเดินทางเพียงลำพัง เนื่องจากเสียค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวล่วงหน้าเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 และ 16 มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ประสบการณ์การท่องเที่ยวคนเดียวครั้งแรกเกิดจากปัญหาความไม่สะดวกของเพื่อนร่วมทาง และความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันในเรื่องการท่องเที่ยว จึงทำให้ตนเองตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวสถานที่แห่งนั้นคนเดียว และต้องการทดลองใช้ชีวิตคนเดียวโดยไม่พึ่งพาใคร และแรงบันดาลใจในการไปท่องเที่ยว คือ สารสนเทศที่น่าเสนอผ่านสื่อประเภทต่างๆ เช่น รายการทีวี เว็บไซต์ ภาพยนตร์ หนังสือ การเล่าเรื่องของบุคคล

4.1.2 วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวคนเดียว

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ที่ตนเองชื่นชอบ มีแรงขับที่อยากลองเดินทางเพียงลำพัง เป็นเหมือนการทำทายความสามารถของตนเองอย่างหนึ่ง มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ และสามารถยืดหยุ่นได้ง่าย ทำให้สะดวกต่อการบริหารจัดการทริป สามารถใช้เวลาในการเรียนรู้หรือการท่องเที่ยวในสิ่งที่ตนเองสนใจได้อย่างเต็มที่ และยังได้สร้างประสบการณ์ใหม่ เปิดมุมมองใหม่ให้แก่ตนเอง

ดังทำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 13 ว่า “อยากลองเที่ยวคนเดียว เพราะได้เป็นตัวของตัวเอง และสบายใจ” สอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 และคนที่ 14 ว่า “การท่องเที่ยวคนเดียวทำให้รู้สึกเป็นอิสระ ได้ทำอะไรตามใจตัวเอง” เช่นเดียวกับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4 ว่า “สามารถทำอะไรก็ได้ตามที่ตัวเองต้องการ ฉันได้ศึกษาเรื่องที่น่าสนใจได้อย่างเต็มที่ และยังได้เรียนรู้เรื่องราวใหม่ๆ บุคคลใหม่ๆ ระหว่างเดินทางได้อย่างเต็มที่เช่นกัน” สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 มีความคิดเห็นที่ “การท่องเที่ยวคนเดียวทำให้เราสามารถเปลี่ยนแปลงทริปได้ตลอดเวลา ได้ใช้เวลาทบทวนตัวเอง เพื่อหาแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตต่อไป” คล้ายคลึงกับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2, 12 และ 15 กล่าวว่า “การท่องเที่ยวคนเดียวมีความสะดวก ทำให้เราสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง เบื่อการรอคอยกระบวนการกลุ่ม ไม่ต้องรอใคร ไม่ต้องรอโหวตความคิดเห็นตัดสินใจได้รวดเร็ว ง่ายต่อการจัดการเรื่องการเดินทางด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านที่พัก วิธีการเดินทาง ร้านอาหาร ทำให้เรารู้สึกคล่องตัวและเป็นอิสระ การท่องเที่ยวเช่นนี้จะปรับเปลี่ยนได้เสมอ” จากการสัมภาษณ์พบว่า ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญไม่ได้แตกต่างกันมากนัก โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 11 มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า “ส่วนตัวแล้วอยากพักผ่อน คลายเครียด เปิดประสบการณ์ โลกทัศน์ และมุมมองใหม่ๆ ให้ตนเอง ด้วยการออกเดินทางไปสัมผัสสิ่งแปลกใหม่ ทั้งผู้คน สถานที่ และวัฒนธรรม” นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 รู้สึกว่า “อยากเอาชนะความกลัว และอยากเชี่ยวชาญตัวเองด้วยการออกไปเจอบรรยากาศใหม่ๆ เหนื่อยหน่ายกับสิ่งเดิมๆ รอบตัว” ตลอดจนมีความคิดเห็นบางส่วนที่มองว่า การท่องเที่ยวคนเดียวมีผลต่อการจัดการงบประมาณการเดินทางที่ง่ายและสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น

4.1.3 บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวคนเดียว

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ร้อยละ 56.25 มองว่า บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวคนเดียว นั่นคือ ตนเอง กล่าวว่า “ไม่มีบุคคลอื่นภายนอกที่มีผลทำให้ตนอยากท่องเที่ยวได้ หากตนไม่ได้ต้องการจะไป” ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนร้อยละ 31.25 เดินทางท่องเที่ยวคนเดียวจากการอ่าน

รีวิวหรือการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวและวิธีการเดินทางจากบลอคเกอร์ และนักเขียนที่มีชื่อเสียงทางการท่องเที่ยว เนื่องจาก “ประสบการณ์การเดินทางของคนกลุ่มนี้ ทำให้ตนมีความมั่นใจ และเชื่อมั่นในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวมากขึ้น” ส่วนอีกร้อยละ 12.50 ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความคิดเห็นว่า “เพื่อนหรือคนรักมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว เพราะพวกเขาเป็นทั้งคนให้ข้อมูล คำแนะนำและแรงสนับสนุน ทำให้เกิดความกล้าที่จะเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว”

4.2 ปัจจัยจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทย

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทย จะประกอบด้วยปัจจัยจูงใจหลักอยู่ 5 ด้าน ได้แก่ 1) มิติด้านสังคม 2) มิติด้านการเมือง 3) มิติด้านวัฒนธรรม 4) มิติด้านเศรษฐกิจ และ 5) มิติด้านสารสนเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญถึงอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวที่มาจากปัจจัย 5 ด้านดังกล่าว ทั้งนี้ผลการศึกษายืนยันให้เห็นว่า ปัจจัยจูงใจแต่ละด้านจะมีปัจจัยย่อยที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการศึกษานี้เป็น 5 หัวข้อ ได้แก่

4.2.1 การเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทยจากมิติด้านสังคม

จากการศึกษาพบว่า ส่วนของมิติด้านสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทย จะพิจารณาจากปัจจัยสำคัญหลายประการ อาทิ เรื่องข้อกำหนดทางศาสนา เรื่องความปลอดภัย ภาษาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ ความนิยมของสถานที่ ความสะดวกในการเดินทางหรือการคมนาคม กิจกรรมที่สามารถเข้าร่วมได้ และช่วงวันหยุดยาว เป็นต้น

โดยผลการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่านจะพิจารณาจากเรื่องความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวมาเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่มีข่าวสารหรือภาพลักษณ์ด้านลบในเรื่องความปลอดภัยจะถูกนำมาเป็นปัจจัยในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้หญิงไทยต้องการท่องเที่ยวโดยลำพังได้อย่างไม่กังวล ความปลอดภัยตลอดการเดินทางท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการคมนาคม การติดต่อสื่อสาร การใช้บริการที่พักแรม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนความปลอดภัยจากสภาพสังคมนั้น ๆ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมีความคิดเห็นที่สอดคล้องไปในทางเดียวกัน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 16 กล่าวว่า “ถ้าสถานที่ไหนดูแล้วไม่ปลอดภัยต่อการไปเที่ยวคนเดียว ก็จะไม่ไป เพราะต้องการเที่ยวด้วยความสบายใจ ไม่ต้องกังวลเรื่องความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน” เช่นเดียวกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 กล่าวว่า “ถ้าสถานที่นั้นไม่ปลอดภัยก็จะหลีกเลี่ยงไม่เดินทางไป เพราะทำให้ความสนุกลดลง” ซึ่งหลายความคิดเห็นมองว่า จำเป็นต้องเลือกสถานที่ปลายทางที่เหมาะสมแก่การเดินทางคนเดียว ดังคำของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3, 6, 9 กล่าวว่า “จะเลือกสถานที่ที่มีความปลอดภัยค่อนข้างสูง เลือกพักในแหล่งชุมชน สะดวกต่อการคมนาคม เพื่อหลีกเลี่ยงการเดินทางเปลี่ยวลำพัง ความปลอดภัยจึงสำคัญที่สุดสำหรับการเดินทางของผู้หญิงคนเดียว” โดยจะมีการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่นั้นๆ ก่อนตัดสินใจเดินทาง เพราะคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 และ 11 กล่าวว่า “จะเช็คข้อมูลความเสี่ยงจากข่าว รีวิว ทั้งเรื่องการเดินทาง การเข้าที่พัก การกินอยู่ ว่ามีความปลอดภัยมากน้อยเพียงใด หากมีข่าวค่อนข้างลบก็จะนำมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ”

4.2.2 การเดินทางท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงไทยจากมิติด้านการเมือง

จากการศึกษาพบว่า ส่วนของมิติด้านการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงไทย จะพิจารณาจากปัจจัยสำคัญหลายประการ อาทิ เรื่องความขัดแย้งทางการเมืองในแหล่งท่องเที่ยว เรื่องความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับการเมืองในแหล่งท่องเที่ยว นั้น เป็นต้น โดยส่วนใหญ่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มักกล่าวถึงเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองในแหล่งท่องเที่ยวว่า “เราพยายามไม่เดินทางท่องเที่ยวไปในพื้นที่ที่มีเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมือง เพราะรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยทั้งร่างกายและทรัพย์สิน” ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางส่วนมีความคิดเห็นต่างไป กล่าวคือ “เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองมีผลต่อการเลือกเดินทางท่องเที่ยวเหมือนกัน แต่ถ้าไม่ได้เกิดในพื้นที่บริเวณที่ไปท่องเที่ยวเลย อาจจะอยู่บริเวณใกล้เคียง หรือแค่ในจังหวัดเดียวกัน หรือประเทศเดียวกัน ก็จะไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางไปท่องเที่ยว” ในขณะที่เดียวกันยังมีส่วนที่ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนที่รู้สึกว่า ความขัดแย้งหรือความคิดเห็นทางการเมืองไม่มีผลใดๆ ต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงไทยเลย

4.2.3 การเดินทางท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงไทยจากมิติด้านวัฒนธรรม

จากการศึกษาพบว่า ส่วนของมิติด้านวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงไทย จะพิจารณาจากปัจจัยสำคัญหลายประการ อาทิ เรื่องความแตกต่างด้านวัฒนธรรม ความแตกต่างด้านความเป็นอยู่ รวมถึงข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยส่วนใหญ่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญมองว่า ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมมีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงไทย การให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4 ให้ความเห็นว่า “หากสถานที่นั้นมีความแตกต่างด้านวัฒนธรรมมาก มีกฎระเบียบข้อบังคับเยอะ ก็เป็นเรื่องดีที่ทำให้เราเกิดการเรียนรู้ ความสนใจ และมีความทรงจำที่ดี” สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 16 “รู้สึกสนใจศึกษาความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อจะได้เรียนรู้เอกลักษณ์ของแต่ละวัฒนธรรม มันทำให้โลกทัศน์ของเรากว้างขึ้น” รวมถึงข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8 กล่าวว่า “ความแตกต่างทางความเป็นอยู่ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจเดินทาง เพราะชอบสัมผัสความเป็นอยู่ที่ต่างจากชีวิตประจำวัน” ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1, 2 และ 10 มีความคิดเห็นตรงกันว่า “การเดินทางไปท่องเที่ยวยังที่ใด ๆ ก็ตาม ถ้าสถานที่นั้นมีระเบียบข้อบังคับ หรือข้อห้ามต่างๆ ทางวัฒนธรรม เราก็ควรปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อแสดงออกถึงการเคารพวัฒนธรรม และสถานที่นั้น ๆ ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ไม่เป็นอุปสรรคในการเลือกเดินทางท่องเที่ยว” นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 11 ยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างด้านความเป็นอยู่ว่า “จะเลือกไปเยือนยังสถานที่ท่องเที่ยวที่สภาพความเป็นอยู่มีความคล้ายคลึงกับภูมิลำเนาของตนเอง ไม่ว่าจะที่พักผ่อน อาหารการกิน การค่านึงถึงสุขอนามัย และหลีกเลี่ยงจากแหล่งอบายมุข” ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งให้สัมภาษณ์ว่า “ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางไปท่องเที่ยวเลย”

4.2.4 การเดินทางท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงไทยจากมิติด้านเศรษฐกิจ

การสัมภาษณ์เชิงลึกการเดินทางท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงไทยจากมิติด้านเศรษฐกิจ จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่องค่าครองชีพของแหล่งท่องเที่ยว งบประมาณที่ใช้ในการท่องเที่ยว และลักษณะเงินที่ใช้ในการท่องเที่ยว โดยจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เลือกเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางที่มีค่าครองชีพระดับปานกลาง

โดยจะไม่นิยมไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าครองชีพสูงหรือความถี่ในการเดินทางไปต่ำ เนื่องจากการท่องเที่ยวคนเดียวจะมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าการท่องเที่ยวแบบเป็นกลุ่มที่สามารถแชร์ค่าใช้จ่ายกันได้

ในส่วนของงบประมาณที่ใช้ในการท่องเที่ยวจะสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ (1) งบประมาณการท่องเที่ยวในประเทศ และ (2) งบประมาณการท่องเที่ยวต่างประเทศ จากการสัมภาษณ์ พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้หญิงไทยใช้งบประมาณในการท่องเที่ยวคนเดียวภายในประเทศประมาณ 500-2,000 บาทต่อวัน ขึ้นอยู่กับจังหวัด และค่าครองชีพของสถานที่ท่องเที่ยวที่ไป โดยจังหวัดที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญนิยมเดินทางไป ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน น่าน ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เลข ขอนแก่น หนองคาย นครศรีธรรมราช ภูเก็ต และกรุงเทพมหานคร ระยะเวลาท่องเที่ยวอยู่ระหว่างตั้งแต่ 1 วันจนถึง 7 วัน ในส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นการใช้งบประมาณท่องเที่ยวในต่างประเทศ โดยเฉลี่ยแล้วผู้หญิงไทยใช้งบประมาณในการท่องเที่ยวคนเดียวในต่างประเทศประมาณ 1,000-15,000 บาทต่อวัน ขึ้นอยู่กับประเทศ และค่าครองชีพของสถานที่ท่องเที่ยวที่ไป โดยประเทศที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญนิยมเดินทางไป ได้แก่ ประเทศลาว เกาหลีใต้ ไต้หวัน อินโดนีเซีย พม่า ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ ซึ่งมีระยะเวลาท่องเที่ยวตั้งแต่ 3 วันจนถึง 8 วัน

ส่วนประเภทของเงินที่ใช้ในการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะใช้ทั้งเงินสด และบัตรเครดิตในการท่องเที่ยว แต่ขณะเดียวกันผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางท่านจะใช้แค่เงินสดอย่างเดียวเท่านั้น จากการสัมภาษณ์พบว่า การใช้เงินสดในการท่องเที่ยวทำให้สามารถกำหนดงบประมาณในการใช้ได้ดีกว่าการใช้บัตรเครดิต อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้บัตรเครดิตด้วยนั้นมองว่า บัตรเครดิตช่วยอำนวยความสะดวกในการใช้จ่าย และยังช่วยให้ไม่ต้องนำเงินสดติดตัวไปท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ลดความเสี่ยงในการโดนลักทรัพย์หรือสูญหายอีกด้วย โดยเงินที่ใช้ในการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นเงินสด หรือเป็นเงินออมที่เตรียมไว้สำหรับการท่องเที่ยว

4.2.5 การเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทยจากมิติด้านสารสนเทศ

การสัมภาษณ์เชิงลึกการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทยจากมิติด้านสารสนเทศ จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่องข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนท่องเที่ยว แหล่งสารสนเทศที่ใช้ ระยะเวลาในการวางแผนการท่องเที่ยว สารสนเทศที่ใช้ประกอบการเลือกที่พัก และแหล่งสารสนเทศที่ใช้เลือกที่พัก โดยจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่จะค้นหาข้อมูลต่าง ๆ นี้ เพื่อใช้ในการวางแผนท่องเที่ยว โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ข้อมูลเรื่องที่พัก เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมและใกล้เคียง เรื่องยานพาหนะ การเดินทาง และการคมนาคม ลักษณะวัฒนธรรมท้องถิ่น สกุลเงินที่ใช้ราคาตั๋วเครื่องบิน อาหารท้องถิ่น อุณหภูมิและพยากรณ์อากาศ ขั้นตอนความยากง่ายในการทำวีซ่าและระเบียบการเข้าเมือง ตามลำดับ นอกจากนี้ข้อมูลอื่น ๆ ที่ใช้สำหรับวางแผนการท่องเที่ยวที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางท่านกล่าวถึง ได้แก่ เรื่องเทศกาลประจำท้องถิ่น ข่าวปัจจุบันเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่ไป และโปรแกรมจัดการแคมเปญท่องเที่ยว ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงแหล่งสารสนเทศที่ใช้มีความหลากหลาย โดยสรุปเรียงลำดับ ได้ดังนี้ (1) เว็บไซต์ (2) กลุ่มเฉพาะบนโซเชียล พกเฟสบุ๊ก เว็บบอร์ด เป็นต้น (3) คู่มือการท่องเที่ยว (4) กลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง รวมถึงบุคคลในครอบครัว เพื่อน และคนรู้จัก (5) หนังสือและวารสารทางการท่องเที่ยว และ (6) นิทรรศการการออกบูธการท่องเที่ยว ตามลำดับ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะใช้เวลาในการ

วางแผนก่อนการเดินทางท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยประมาณ 7 วัน สำหรับการท่องเที่ยวภายในประเทศ และประมาณ 15-30 วันสำหรับการท่องเที่ยวต่างประเทศ

4.3 ปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวของคนเดียวของผู้หญิงไทย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลถึงปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้หญิงไทย พบว่า เกิดปัญหาที่หลากหลายแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นความกังวลเรื่องความปลอดภัย ความไม่สะดวกสบายในการคมนาคม ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย และปัญหาส่วนตัว แต่ไม่กระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว เพียงแต่ทำให้ต้องระมัดระวังมากขึ้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 14 กล่าวว่า “การเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว มีปัจจัยเสี่ยงต่อชีวิต อาจมีอันตรายเกิดขึ้นกับเรา มากมาย เราไม่สามารถไว้ใจใครหรือเชื่อใจได้ เหตุนี้ทำให้เป็นอุปสรรคในการเดินทางของข้าพเจ้า” สอดคล้องกับ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9 กล่าวว่า “เราต้องระมัดระวังตลอดเวลา และหลีกเลี่ยงสถานที่ที่เสี่ยงอันตรายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน” นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับความเป็นห่วงจากครอบครัว ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 ให้ความคิดเห็นว่า “พอไปเที่ยวคนเดียว ครอบครัวมักเป็นห่วงในการเดินทาง ทำให้เรากังวลและหมดสนุกในการเดินทาง” ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 14 กล่าวว่า “มีปัญหาเรื่องการถ่ายรูปที่ทำให้ทริปนั้นไม่ค่อยมีรูปตัวเอง” และปัญหาค่าใช้จ่าย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9 กล่าวว่า “การไปเที่ยวคนเดียวทำให้ค่าใช้จ่ายสูงกว่าการไปเที่ยวแบบกลุ่ม เพราะไม่มีคนหารค่าห้องและค่าอาหาร”

4.4 ข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูล

ในส่วนข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญถึงการท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทย สามารถสรุปได้ดังนี้ นักท่องเที่ยวผู้หญิงควรจัดการและระมัดระวังตนเองไม่ให้อยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน โดยจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลของสถานที่นั้น ๆ โดยละเอียด ไม่ว่าจะเป็นสภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต วัฒนธรรม สถานการณ์ทางการเมือง และเศรษฐกิจ ศึกษาข้อปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ และควรปฏิบัติตนให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมนั้นๆ นอกจากนี้ควรแจ้งให้คนใกล้ชิดหรือคนในครอบครัวทราบเสมอถึงการเดินทาง สถานที่พัก สถานที่ท่องเที่ยวที่จะไป รวมทั้งวิธีการติดต่อเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินด้วย

5. การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษา จะเห็นว่าวัตถุประสงค์และแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงนั้นส่วนใหญ่เพื่อการหาประสบการณ์ใหม่ สร้างความรู้สึกเป็นอิสระ สอดคล้องกับการศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ (ญานีพัชญ์ อารักษ์แสงวิจิตร, 2560 ; Osman, Brown, & Phung, 2019; Berryman, 2020; Simasathiansophon et al., 2020) และในความเป็นอิสระนี้ได้สอดคล้องกับแนวคิดของการแสวงหาอิสระของผู้หญิงที่ต่างจากแนวคิดเดิมที่ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ การเลี้ยงเด็กหญิงบริบทและสิ่งแวดล้อมจะหล่อหลอมให้ผู้หญิงเกิดความกลัวโลกภายนอก มีบทบาทเป็นช้างเท้าหลังและทำหน้าที่ปรนนิบัติภายในบ้าน (Harris & Wilson, 2007) ดังที่พบผลการวิจัยเชิงอัตถศาสตร์ในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงเป็นผู้มีไหวพริบและสติปัญญาในการเอาตัวรอด (ดวงทอง สรประเสริฐ และสุกัญญา สมไพบูลย์, 2560)

ในด้านการบริหารจัดการหรือการออกแบบการท่องเที่ยว การเดินทางคนเดียวนั้น พบว่า ความสะดวก ยืดหยุ่นในการออกแบบ/ปรับแผนการเดินทางด้วยตนเอง แต่สิ่งที่ผู้หญิงให้ความสำคัญสูงสุดในการเดินทางคนเดียว และนับเป็นปัญหาอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยว คือ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การศึกษาในหลายๆเรื่อง พบว่า ประเด็นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอาจเกิดจากอาชญากรรม ความเชื่อในด้านเพศ และสังคม วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังที่พบในการศึกษาของ Seow and Brown (2018) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงเอเชีย ที่พบว่า นักท่องเที่ยวผู้หญิงมีความกลัวต่อการล่วงละเมิดทางเพศ และการกระทำที่เกิดจากความแตกต่างจากสังคมวัฒนธรรม ส่วน Yang, Khoo-Lattimore, and Arcodia (2018) พบว่า นักเดินทางหญิงเดี่ยวในเอเชียมีความกังวลเกี่ยวกับเพศ (เช่น การข่มขืน และการล่วงละเมิดบนท้องถนน) และความเลื่องด้านเชื้อชาติ (เช่น การเลือกปฏิบัติ และการไม่ยอมรับทางสังคม) การศึกษาของ Ahokas (2017) พบว่าการซื้อประกันจะทำให้ผู้หญิงมั่นใจในการเดินทางมากขึ้น และหากเกิดความไม่แน่ใจในด้านความปลอดภัยก็จะยกเลิกกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ การสื่อสาร ความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ตลอดจนถึงการคิดวิเคราะห์ยังพบว่ามีผลต่อการตัดสินใจ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ที่ทำให้การท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงมีความปลอดภัย และเป็นประสบการณ์ใหม่ รวมถึงการเข้าถึงสารสนเทศ สามารถวิเคราะห์และเลือกสารสนเทศที่ถูกต้องจากแหล่งสารสนเทศที่มีคุณภาพ จากงานวิจัยนี้จะเห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 43.75 ลำดับต่อมา เป็นระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 37.50 ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 12.50 และระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6.25 ตามลำดับ โดยของการศึกษาสอดคล้องกับ การศึกษาของอนุณีพัชญ์ อารมณ์แสงวิจิตร (2560) ที่พบว่า ผู้หญิงที่ท่องเที่ยวคนเดียวนั้นมีการสื่อสารภาษาต่างประเทศในระดับพอใช้ขึ้นไป และยังพบว่าแหล่งสารสนเทศที่ใช้คือสื่อออนไลน์สอดคล้องกับการศึกษาของผู้วิจัย ปัจจุบันการสืบค้นข้อมูลจากสื่อออนไลน์นั้นทำให้ได้ข้อมูลหลากหลายรูปแบบ แต่สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องระวัง คือแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ อีกทั้ง Harris and Wilson (2007) ได้ชี้ให้เห็นว่า เทคโนโลยีการสื่อสาร บล็อกและเว็บไซต์ที่เขียนโดยผู้หญิงที่เคยเดินทางคนเดียวยังทำหน้าที่เป็นตัวช่วยให้ผู้หญิงสามารถเอาชนะความกลัวได้ เพราะทำให้นักท่องเที่ยวได้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเดินทางในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ที่พัก เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวที่นิยม ยานพาหนะ การเดินทาง การคมนาคม วัฒนธรรมท้องถิ่น สกุลเงิน ราคาตั๋วเครื่องบิน เรื่องอาหารท้องถิ่น อุณหภูมิและพยากรณ์อากาศของประเทศ และการเข้าเมือง ซึ่งรวมถึงข่าว เทศกาล และโปรโมชั่น สอดคล้องกับการศึกษาของจิตภา เอกอินทร์ (2561) ที่พบว่า เว็บไซต์เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ผู้ใช้ในการสืบค้นสารสนเทศสำหรับการท่องเที่ยวคนเดียวมากที่สุด โดยสืบค้นเกี่ยวกับข้อมูลการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลการเดินทางทั่วไป สถานที่พัก และการเตรียมตัวก่อนเดินทาง การศึกษาเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวผู้หญิงของ Ahokas (2017) พบว่า การมีสารสนเทศเกี่ยวกับประวัติความรู้เกี่ยวกับจุดหมายปลายทาง และภาษาท้องถิ่นก่อนการเดินทาง รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่คนอื่น ๆ ซึ่งเป็นมิติทางด้านสังคม จะทำให้การท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงมีความปลอดภัยยิ่งขึ้น

จากแนวโน้มการท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิง รัฐหรือเจ้าของธุรกิจอาจจะต้องมองถึงความปลอดภัยในการในด้านการออกแบบบริการ กิจกรรมและผลิตภัณฑ์ในการท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวผู้หญิงที่ท่องเที่ยวคนเดียว เช่น ที่พัก ที่จอดรถ สุขา ห้องอาบน้ำ เป็นต้น ซึ่งยังมีโอกาสพัฒนาสูงมาก

เช่น การใช้แนวคิด Destination Marketing Organization (DMOs) ที่พบในการศึกษาของ Osman, Brown and Phung (2019) และจากการศึกษาของ Hwang (2007) ยังพบว่า โรงแรมส่วนใหญ่ออกแบบมาเพื่อนักเดินทางที่เป็นผู้ชาย
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการ รูปแบบการท่องเที่ยวในแต่ละช่วงอายุ เช่น วัยรุ่น วัยทำงาน วัยผู้ใหญ่ ผู้สูงวัย เนื่องจากอายุอาจเกี่ยวข้องกับประสบการณ์การเดินทางซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวและทัศนคติของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้หากมีการศึกษาวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ชายหรือเพศทางเลือกด้วย เพราะจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและเป็นข้อมูลในการพัฒนาบริการที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเรื่องลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวหรือสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เพราะจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาด้านการตลาดการท่องเที่ยวได้

3. การทำสารสนเทศด้านการท่องเที่ยว นอกจากมีการแบ่งตามประเภทการท่องเที่ยวแล้ว ควรมีการแบ่งกลุ่มตาม เพศ ช่วงอายุ รูปแบบการเดินทางคนเดียวหรือเป็นกลุ่ม เพื่อให้ผู้ใช้สารสนเทศใช้การตัดสินใจ และส่งเสริมการทำสื่อเกี่ยวกับการท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิง เช่น เว็บไซต์ บล็อก

6. บทสรุป

การท่องเที่ยวคนเดียวของผู้หญิงไทยกำลังมีแนวโน้มเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงประเทศในเอเชีย และทั่วโลก ประเทศที่ต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้หญิงที่เดินทางคนเดียว จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยในด้านต่างๆ เป็นลำดับแรก โดยต้องประชาสัมพันธ์ และส่งต่อข้อมูลด้านความปลอดภัยนี้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวทราบ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความต้องการ และมีความมั่นใจในการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว

เอกสารอ้างอิง

- กองบรรณาธิการ. (2558). WOMENOMICS เศรษฐกิจพลังผู้หญิง. *Tourism Review*. 1(3), 24-34.
- จิตภา เอกอินทร์. (2561). แหล่งข้อมูลข่าวสาร และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของผู้หญิงโสด. (Unpublished Master's thesis), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ญาณีพัชญ์ อากรณัแสงวิจิตร. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวของสตรี (Solo Female Travel) ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล. (Unpublished Master's independent study), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เดลินิวส์. (19 มกราคม 2559). สถิตินักท่องเที่ยวในโลกล่าสุดเป็นประวัติการณ์. สืบค้นจาก <https://www.dailynews.co.th/foreign/374056>
- ดวงทอง สรประเสริฐ, สุกัญญา สมไพบูลย์. (2560). กระบวนการสร้างและสื่อสารอัตลักษณ์ของผู้หญิงที่เดินทางท่องเที่ยวตามลำพัง. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 25(48), 37-56.
- ไทยรัฐ. (27 พฤษภาคม 2559). สังคมไทยฉายเดี่ยวพุ่ง หญิงโสดเดี่ยวกว่าชาย. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/626039>

- ไทยรัฐ. (19 พฤษภาคม 2557). ผลสำรวจเผย “สาวอาเซียน” เที่ยวคนเดียว - ทริปสาวล้วน ไม่จ้อผู้ชาย!.
สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/423555>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). สถานการณ์การท่องเที่ยวของไทยที่สำคัญ.
รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว. 7 มกราคม-มีนาคม 2560
- Ahokas, S. (2017). *Safety of female travelers*. Bachelor's Thesis Matkailun koulutusohjelma Haaga-Helia University of Applied Science.
- Seow, D. and Brown, L. (2018). *The solo female Asian tourist*. Current Issues in Tourism.
Retrieved from: <https://doi.org/10.1080/13683500.2017.1423283>
- Yang, E.C.L., Khoo-Lattimore, C., & Arcodia, C. (2018). Power and empowerment: How Asian solo female travellers perceive and negotiate risks. *Tourism Management*, 68 (October), 32-45.
- Berryman, G. (2020). *Solo Female Travel: Barriers and Benefits*. Tourism Student Virtual Conference 2020. University of Lincoln. Retrieved from: <http://www.travel-conference.co.uk/commentries.php?paper=323>
- Harris, C. and Wilson, E. (2007). Travelling beyond the boundaries of constraint: Women, Travel and Empowerment p. 235-251. In: Pritchard, A., Morgan, N., Ateljevic, I. and Harris, C. (ed.) *Tourism & Gender: embodiment, sensuality and experience*. Wallingford: CABI.
- Osman, H., Brown, L., Phung, T.M.T. (2019). *The travel motivations and experiences of female Vietnamese solo travelers*. Retrieved from: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1468797619878307>
- Hwang, J. L.-J. (2007). *The Hotel Servicescape for Chinese Female Travellers*. Retrieved from: [https://doi.org/10.1016/S1745-3542\(06\)03014-1](https://doi.org/10.1016/S1745-3542(06)03014-1)
- Silverstein, M. J. & Sayre, K. (2009). *The Female Economy*. Harvard Business Review. September.
Retrieved from: <https://www.casaasia.es/encuentromujeres/2011/files/female-economy.pdf>
- Simasathiansophon, N., Jotikasthira, C., Onputtha, S., & Tiwasing, A. (2020). Tourist's decision to travel to Thai cultural tourism destination in central part of Thailand. *E3S Web of Conferences* 164 (10002), 1-11.
- Trip Advisor. (2015). *Rise in Solo Travel Amongst Southeast Asian Women*. Retrieved from: <https://tripadvisor.mediaroom.com/2015-03-05-Rise-in-Solo-Travel-Amongst-Southeast-Asian-Women>